

LVO Vehviläinen Anne(MMM)

19.08.2019
JULKINEN

Asia

Luonnos neuvoston päätelmiksi – EU:n biotalousstrategian päivitys

Kokous

U/E/UTP-tunnus

Käsittelyvaihe ja jatkokäsittelyn aikataulu

Komissio antoi 11.10.2018 tiedonannon EU:n biotalousstrategian päivityksestä, Kestävä biotalous Euroopalle: talouden, yhteiskunnan ja ympäristön välisen yhteyden lujittaminen, COM(2018) 673 final.

Komissio (DG RTD) on jo aloittanut biotalousstrategian päivitykseen sisältyvien toimenpiteiden suunnittelun ja toimeenpanon. Neuvoston päätelmiä EU:n biotalousstrategian päivityksestä ei ole toistaiseksi laadittu. Näin ollen Suomen tavoitteena on puheenjohtajakaudellaan syksyllä 2019 valmistella EU:n biotalousstrategian päivityksen ja neuvoston keskustelujen pohjalta biotaloudesta päätelmät, joita käsitellään neuvoston tutkimustyöryhmässä ensimmäisen kerran 19.9. 2019. Tavoitteena on hyväksyä päätelmät kilpailukykyneuvostossa marraskuussa 2019.

Suomi järjesti yhdessä komission kanssa EU:n biotalousstrategian toimeenpanoa käsittelevän konferenssin 9.7.2019 Helsingissä. Konferenssin tarkoituksena oli keskustella komission, jäsenmaiden ja sidosryhmien kesken EU:n päivitetyn biotalousstrategian toimeenpanosta. Konferenssin tuloksista keskustellaan maatalous- ja kalastusneuvostossa 14.-15.10.2019.

Suomen kanta

Suomi toimii puheenjohtajakaudellaan pidettävissä kokouksissa puheenjohtajana eikä esitä omia kansallisia kantoja.

Suomen kannat EU:n päivitettyyn biotalousstrategiaan on esitelty 27.11.2018 eduskunnalle annetussa E-kirjeessä (E 99/2018 vp). Suomen kantoja on täsmennetty maatalous- ja kalastusneuvostossa 17.-19.12.2018 ja 18.3.2019 käytyjen keskustelujen pohjaksi laadituissa perusmuistioissa (MMM2018-00926 ja MMM2019-00189).

Suomi on tyytyväinen, että sen johdonmukaisesti ajama EU:n biotalousstrategian päivitys on tehty. Päivityksen ajankohtaisuutta lisäävät toimintaympäristön muutokset, kuten Pariisin ilmastositopimus ja kestäväille kehitykselle asetetut YK:n Agenda 2030 tavoitteet.

Suomi näkee EU:n biotalousstrategian keskeisinä tavoitteina biotalouden lisäarvon kasvattamisen, osaamisen, tutkimuksen, neuvonnan ja yhteistyön lisäämisen, investointien vauhdittamisen sekä kestävyys- ja hyväksyttävyyden varmistamisen.

Suomen tavoitteena on laadittavilla neuvoston päätelmillä korostaa EU:n biotalousstrategian merkitystä ja strategian toimeenpanon tärkeyttä sekä komission toimenpitein että jäsenmaissa myös uuden aloittavan komission kaudella.

Biotalouden toimintaympäristö muuttuu koko ajan sekä politiikkatoimenpiteiden, teknologian kehittämisen ja uusien innovaatioiden kautta. On tarpeellista tarkastella toimintaympäristön muutosten vaikutuksia strategiassa ehdotettuihin toimiin sekä arvioida tarvetta strategian päivittämiselle.

Pääasiallinen sisältö

EU:n biotalousstrategian päivitys annettiin tiedonantona 11.10.2018. Suomi valmistelee luonnoksen EU:n päivitettyä biotalousstrategiaa koskeviksi päätelmiksi EU:n puitteissa käytyjen biotalouteen liittyvien keskustelujen pohjalta. Luonnoksen tarkoitus on tukea neuvoston tutkimustyöryhmässä käytävää keskustelua. Päätelmiä muokataan neuvoston tutkimustyöryhmässä käytävien keskustelujen pohjalta.

Päätelmäluonnoksen sisältö EU:n päivitetystä biotalousstrategiasta

Päätelmäluonnoksessa pidetään hyvänä, että EU:n biotalousstrategia on päivitetty ja korostetaan biotalouden merkitystä Pariisin ilmastososopimuksen ja YK:n kestävän kehityksen Agenda 2030 tavoitteiden toimeenpanossa.

Päätelmäluonnoksessa tuetaan EU:n päivitetyn biotalousstrategian kolmea prioriteettia; biopohjaisten alojen lujittaminen ja kasvattaminen, investointien ja markkinoiden synnyttäminen, paikallisten biotalouksien nopea toteuttaminen kaikkialla Euroopassa ja biotalouden ekologisten rajoitusten ymmärtäminen.

Päätelmäluonnoksessa katsotaan, että sosiaalinen, taloudellinen ja ekologinen kestävyys pitää varmistaa siirryttäessä ilmastoneutraaliin talouteen. Luonnoksessa kehoitetaan neuvostoa ja komissiota ja jäsenmaita ottamaan huomioon yhteiskunnalliset ja taloudelliset vaikutukset, joita siirtymällä on, varmistaakseen reilun ja osallistavan muutoksen kaikkien osalta.

Useilla jäsenmailla on biotalousstrategia, osa valmistelee strategioita ja myös alueellisia biotalousstrategioita valmistellaan. Kansalliset strategiat tukevat paikallisesti ja alueellisesti taloudellisten mahdollisuuksien toteutumista kestävästi. Jäsenmaiden toivotaan kehittävän biotalouteen liittyviä strategioita ottaen huomioon BIOEAST-aloitteen milloin aiheellista.

Päätelmäluonnoksessa painotetaan biotalouden merkitystä uusien työpaikkojen ja kestävän talouskasvun aikaansaamiseksi sekä halutaan kiinnittää huomiota siihen, että kestävän biotalouden avulla voidaan hillitä ilmastonmuutosta, parantaa sopeutumista siihen sekä turvata luonnon monimuotoisuutta.

Päätelmäluonnoksessa korostetaan viestinnän merkitystä biopohjaisten materiaalien hyväksyttävyyden ja houkuttelevuuden lisäämiseksi sekä tarvetta parantaa kuluttajien tietoisuutta ja luottamusta biotalouteen, sen tuotteisiin ja palveluihin.

Päätelmäluonnoksessa kiinnitetään huomiota, että on tärkeää jatkaa ja vahvistaa tutkimus- ja kehitystyötä sekä investointeja, jotka mahdollistavat siirtymän kohden kestävä ja kiertoon perustuvaa biotaloutta. Lisäksi suositellaan tarkastelemaan tulevan Horisontti Eurooppa ohjelman kumppanuuksia ja tehtäviä biotalouden toimeenpanemiseksi kaikkialla Euroopassa. Päätelmäluonnoksessa pidetään hyvänä, että biotalousstrategiaan sisältyy biotalouden rahoitusta parantavia toimenpiteitä.

Kestävä ja kiertoon perustuva biotalous tarjoaa mahdollisuuksia korvata fossiilipohjaisia ja muita uusiutumattomia materiaaleja sekä resurssitehokkaita ja tuotteiden uudelleenkäytön mahdollistavia ratkaisuja myös meriin päätyvien muovien ja mikromuovien osalta. Päätelmäluonnoksessa korostetaan agroekologisia ja teollisia symbiooseja uusien ratkaisujen löytämiseksi sekä tuotteiden ja materiaalien pitämiseksi talouden kierroissa niin pitkään kuin mahdollista.

Päätelmäluonnoksessa korostetaan, että ”työllisyyden, kasvun, sosiaalisen osallisuuden ja paikallisen kehityksen edistäminen maaseutualueilla, mukaan lukien biotalous ja kestävä metsätalous” on yksi yhdeksästä EU:n yhteisen maatalouspolitiikan (YMP) uudistuksen 2021-2027 tavoitteista. Luonnoksessa korostetaan myös, että biotaloudella on potentiaalia merkittävästi edistää tämän tavoitteen saavuttamista, kun otetaan huomioon sen kyky luoda taloudellista arvoa ja vaurautta ja, kun otetaan huomioon, että maa- ja metsätalous ovat tärkeimpiä biomassan toimittajia.

Päätelmissä todetaan myös, että EU:n yhteinen maatalouspolitiikka ja sen tarjoamat moninaiset välineet, on avain biotalouden potentiaalin hyödyntämiseen eri jäsenvaltioissa etenkin maaseudun kehittämisen alalla. Erityisesti LEADER:in roolia paikallisena kehitystoimena olisi tutkittava edelleen, jotta voidaan paremmin tukea tehokkaasti paikallisen biotalouden käyttöönottoa jäsenvaltioissa ja niiden alueilla.

Päätelmäluonnoksessa korostetaan myös biotalouden suuria mahdollisuuksia alkutuottajille, koska se voi varmistaa ruokaturvaa tukeutumalla kiertoon perustuviin ja kestäviin tuotantojärjestelmiin ja se voi tarjota kasvua ja työpaikkoja maaseudulle. Luonnoksessa neuvosto korostaa, että alkutuottajat on tarpeen ottaa paremmin mukaan biopohjaisiin arvoketjuihin, jotta heille voidaan turvata oikeudenmukainen osuus niiden tuottamasta lisäarvosta.

Lisäksi päätelmäluonnoksessa kiinnitetään huomiota siihen, että biotalouden toimintaympäristö on jatkuvassa muutoksessa sekä pyydetään komissiota varmistamaan, että biotalouden muiden politiikkojen, erityisesti yhteisen maatalouspolitiikan, yhteisen kalastuspolitiikan, integroidun meripolitiikan, energia- ja ilmastopolitiikan, tutkimus-, teollisuus- ja sisämarkkinapolitiikan sekä kiertotalouteen liittyvien politiikkojen välillä vallitsee yhdenmukaisuus.

Päätelmäluonnoksessa tunnistetaan tarve arvioida päivitetyn biotalousstrategian eteneminen, koska sillä on olennainen rooli pyrittäessä ilmastoneutraaliin talouteen ja kestäväan kasvuun. Luonnoksessa pyydetään tulevaa komissiota analysoimaan toimintaympäristön tila sekä tuottamaan edistymisraportti (2021/2022) ja mikäli tarpeen tuottamaan päivitetty toimintasuunnitelma ja biotalousstrategia.

EU:n oikeuden mukainen oikeusperusta/päätöksentekomenettely

Päätelmät hyväksytään yksimielisesti.

Käsittely Euroopan parlamentissa

Kansallinen valmistelu

Maatalous- ja elintarvikejaosto (EU18), kirjallinen menettely 5-9.09.2019
ympäristöjaosto, kirjallinen menettely 5-9.09.2019
Kilpailukykyjaosto (EU8), kirjallinen menettely 5-9.09.2019
Metsäjaosto (EU14), kirjallinen menettely 5-9.09.2019

Eduskuntakäsittely

E-kirje EU:n biotalousstrategian päivityksestä (E 99/2018 vp.)
Maa- ja metsätalousvaliokunnan lausunto (MmVL 23 /2018 vp)

Kansallinen lainsäädäntö, ml. Ahvenanmaan asema

Taloudelliset vaikutukset

Muut asian käsittelyyn vaikuttavat tekijät

Horisontti Eurooppa tutkimusohjelman (2021-2027) valmistelu on käynnissä. Tutkimusohjelmaan liittyy monia tutkimusteemoja, joilla biotalouden leviämistä Euroopassa tuetaan.

Asiakirjat

EU:n biotalousstrategian päivitys, Kestävä biotalous Euroopalle: talouden, yhteiskunnan ja ympäristön välisen yhteyden lujittaminen, COM(2018)673 final.

Laatijan ja muiden käsittelijöiden yhteystiedot

Neuvotteleva virkamies Anne Vehviläinen, anne.vehvilainen@mmm.fi, puh: 040 743 4407
Apulaisosastopäällikkö Liisa Saarenmaa, liisa.saarenmaa@mmm.fi, puh: 0295162429
Hankepäällikkö Sari Tasa, sari.tasa@tem.fi, puh: 050 439 4819
Ylitarkastaja Ulla Palander, ulla.palander@tem.fi, puh: 050 396 0312

EUTORI-tunnus

Liitteet

Viite

Asiasanat	biotalous
Hoitaa	MMM
Tiedoksi	EUE, OKM, TEM, VM, VNK, VTV, YM
